

[Poul Dam.]

Denne indstilling er sikkert slet ikke de pågældende bevidst, men den stikker hovedet frem forbavsende tit. Lad mig blot tage ét eksempel fra den allerseneste tid. I byggerapporten, som de tre byggevismænd har udarbejdet, og som vi nu har fået, siges det side 41, at den økonomiske forudsætning for, at den stærke stigning i byggeriet kan fortsætte, er

„... enten en nedsættelse af de erhvervsmæssige investeringer, der skal bære den fremtidige vækst, eller en reduktion af andre investeringer eller en øget opsparring, d. v. s. begrænsning af forbruget.“

Hvis dette er andet end den intetsigende selvfølgelighed, at man ikke kan bruge de samme penge to gange, er det åbenbart, at vismændenes forudsætning er, at den samlede produktionsværdi ikke lader sig forøge — eller i hvert fald ikke vil blive forøget.

Det tror vi ikke på. Tværtimod. Vi tror på det store fremskridt. Men det kommer ikke af sig selv. Det er nødvendigt at bruge samfundets ressourcer mere planmæssigt. At undgå spild af enhver art. Og alt dette kræver en politisk indsats.

SF er enig med dem, som mener, at det er afgørende vigtigt, at samfundets kapitaldannelse forøges. Uden opsparring og investering går det ikke. Men det er også vigtigt, at kapitalen anvendes rigtigt — altså sådan at det samfundsmæssige udbytte bliver størst muligt. Jo større kapitalens produktivitet bliver — og det er som bekendt noget andet end profit — jo større muligheder bliver der for en forøgelse af opsparringen og dermed yderligere investeringer. Med den rette styring af økonomien kan fremskridtet blive en accelererende proces.

De politiske ansvarlige organer må stærkere ind i det økonomiske billede. Det er udgangspunktet for to af de forslag, der hermed fremsættes. Nationalbanken blev nok i en vis forstand en statsbank i 1936, men dens mere eller mindre formelle selvstyre har hidtil gjort den til en selvstændig

faktor i den økonomiske politik. Dens beslutninger er nok koordineret med regeringens, men når der er behov for det — og det er der tit — kan regering og Nationalbank opføre sig, som om de er helt uafhængige af hinanden, ja, næsten ikke kender hinanden. Folketinget har f. eks. meget få muligheder for at føre en helt reel debat om Nationalbankens politik.

Vort forslag går først og fremmest ud på en forøgelse af folketingets repræsentation i bankens ledelse og på en klarlæggelse af, at den kongelige bankkommissær bør have et egentligt parlamentarisk ansvar for, hvad Nationalbanken foretager sig. Derved bliver Nationalbanken placeret i den økonomiske politik på en sådan måde, at der ikke mere kan være tvivl om, at dens beslutninger kan drøftes og eventuelt omgøres i folketinget.

Forslaget, der vedrører banker og sparekasser, er som flere af de forslag, der vil blive fremsat fra SFs side, af midlertidig karakter. Det skyldes ikke, at vi regner med, at behovet for disse foranstaltninger er midlertidigt, men at vi forudser, at der i løbet af den frist, der vindes, kan forberedes passende ændringer i den mere langsigtede lovgivning.

Efter forslaget skal der ved kgl. anordninger kunne gribes ind over for banker og sparekasser, hvis det er nødvendigt, for at regulere den samlede långivning. Må jeg gentage: hvis det er nødvendigt. Vi ønsker ingen indgreb for indgrebenes skyld, men hvis bankernes udlånsvirksomhed, f. eks. får tendens til at virke inflationsfremmende eller medfører uheldige forbrugsudvidelser, bør der være mulighed for at gribe ind.

Ønsket om en mere bevidst styring af økonomien indgår også i andre af SFs forslag. Der vil således komme et forslag om forsikringsselskaber og pensionskasser, hvor efter disse i endnu højere grad end hidtil skal anbringe deres midler i obligationer o. lign. Der kommer desuden et forslag om foranstaltninger til imødegåelse af spekulationsbetonede dispositioner vedrørende fast ejendom ud fra synspunkter, som jeg havde